

ARHEOLOOGILISED
VÄLITÖÖD
EESTIS

ARCHAEOLOGICAL
FIELD WORKS
IN ESTONIA

1999

Koostanud ja toimetanud
Ülle Tamla

Muinsuskaitseinspeksioon
Tallinn 2000

© 2000 Muinsuskaitseinspeksioon
Uus 18, Tallinn 10111, Eesti
Board of Antiquities
Uus 18, Tallinn 10111, Estonia

Esikaas: rihmajagaja Harjumaalt Harmi kalmest
Cover: strap-divider from Harmi grave in Harjumaa

Tagakaas: kaelavõru fragment Harjumaalt Harmi kalmest
Back cover: fragment of neck-ring from Harmi grave in Harjumaa

Toimetuskolleegium:

Ants Kraut
Valter Lang
Anneli Randla
Jaan Tamm
Toomas Tamla
Ülle Tamla
Heiki Valk

Uus 18, Tallinn 10111, Eesti
e-mail: info@muinas.ee

Kujundus ja makett:
Jaana Kool

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU
SUNDEKSEMPLAR

ISSN 1406-3972

Trükitud AS Pakett trükikojas
Laki 17, Tallinn

1999. AASTAL AVASTATUD MUISTISED

Heiki VALK, Marge KONSA, Andres VINDI, Mati MANDEL ja Ülle TAMLA

Tartu Ülikool, Arheoloogia Kabinet, Lossi 3, 50090 Tartu; heikiv@ut.ee

Eesti Ajaloomuuseum, Pikk 17, 10130 Tallinn; mati.mandel@eam.ee

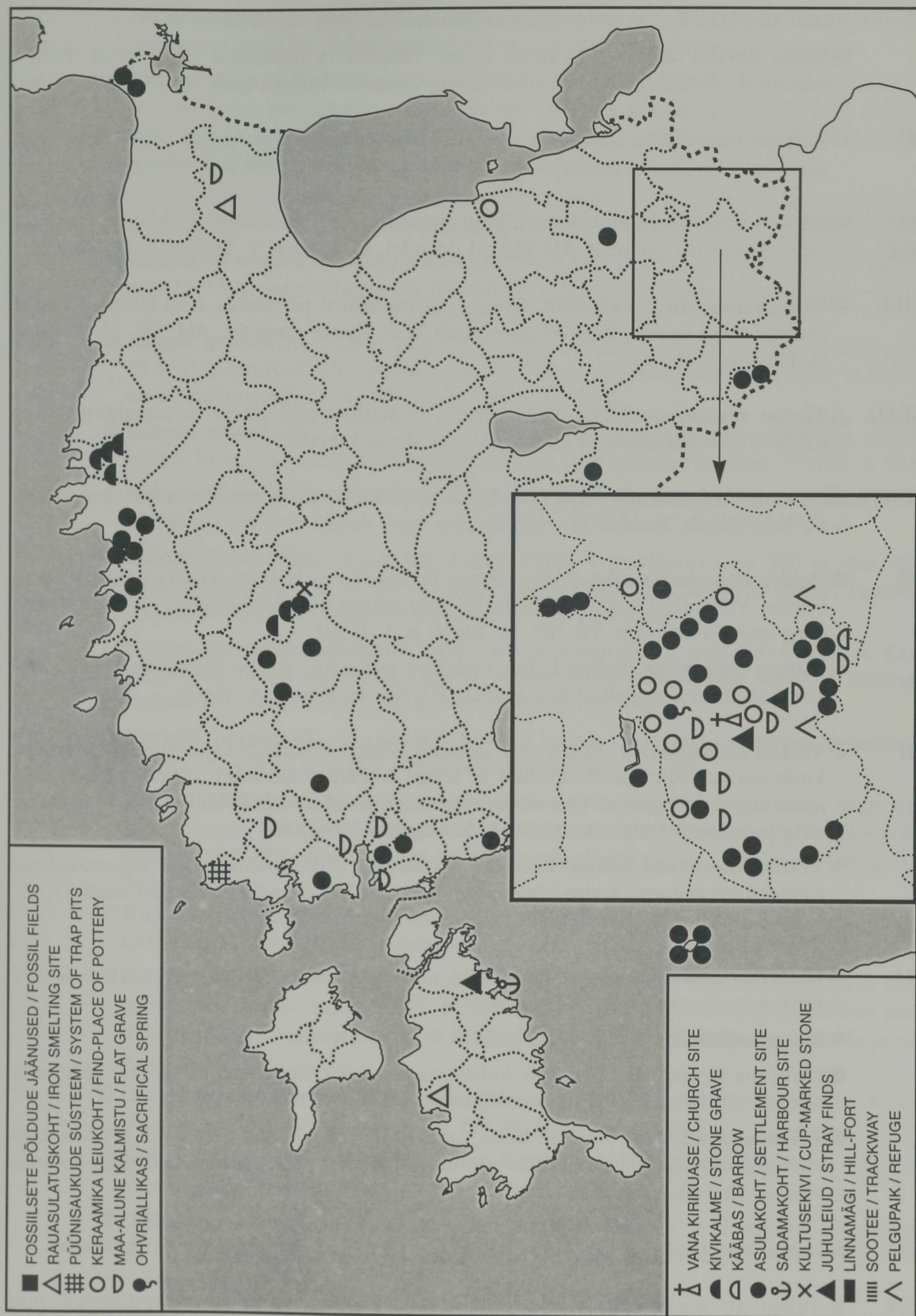
Ajaloo Instituut, Rüütli 6, 10130 Tallinn; ulle.tamla@email.ee

Alljärgnevas esitatakse 1999. aastal avastatud saja üheksa muistise loend ja levikukaart (joon.). Loendi koostamisel lähtuti arheoloogiaarhiivis kasutatavast kihelkondlikust printsiibist, kuid arvestati praegu kehtivaid külanimesid. Juhul, kui muistise avastamisel saadi leide, on nimetatud muuseum või fond, kus leiud asuvad. Loendis esinevad dateeringud on enamasti esialgsed ja täpsustuvad objektide edaspidisel põhjalikumal uurimisel. Kõikide muististe puhul on märgitud selle avastaja nimi/nimed. Täpsemat informatsiooni nii loendis sisalduvate kui ka varem avastatud arheoloogiamälestiste kohta saab Muinsuskaitseinspeksiooni, Tartu Ülikooli Arheoloogiakabineti ja Ajaloo Instituudi arheoloogiaarhiivist.

- HANILA** ☞ **Kõera maa-alune kalmistu.** Kõera külasüdamest u. 1 km edelas, tee idaservas. AM 890. Keskaegne külakalmistu. M. Mandel, H. Pauts ja T. Toome.
- **Massu muistsete põldude jäänused.** Massu külas, Massu ja Uue-Virtsu vahelisel karjamaal. I at M. Mandel.
- ▲ **Ridase kivikalmed.** 11 kivikalmet Ridase külatuumikust loodes. I at. M. Mandel.
- **Ridase muistsete põldude jäänused.** Ridase külatuumikust loode, lääne ja edela pool. I at eKr–II at algus. M. Mandel.
- HARGLA** ● **Koiküla Aheru asulakoht.** Koikülas, Koiküla–Lüllemäe tee idaküljel, Aheru talust 150 m loodes. Prooviaugust leiti käsitsi ja kedral vormitud keraamikat. TÜ 836. A.Vindi.
- **Koiküla Ala-Aheru asulakoht.** Koikülas, Koiküla–Lüllemäe tee idaküljel, Ala-Aheru talust 300 m loodes. Leiti käsitsi vormitud keraamikat. TÜ 837. A. Vindi.
- HELME** ● **Murikatsi asulakoht.** Murikatsi külas, Riidaja–Kärstna tee põhjaküljel, Helme jõest 350 m idas. Pinnaleidudena saadi savinõukilde. TÜ 801. K. Sarv.
- IISAKU** △ **Metsküla rauasulatuskoht.** Mäetaguse alevist u. 6 km edelas Männimäel. II at algus. J. Peets, A. Kiristaja ja K. Kihno.
- ☞ **Raudi kalmekoht.** Raudi külas, Illuka vallamajast u. 1 km idakirdes, Raudi kruusakarjääri põhjapoolse otsa idaservas. Kruusavõtul leitud 2 E-tüüpi odaotsa ja vikat, kõik esemed põlenud. TÜ 811. Viikingiaeg. H. Valk.
- JÕELÄHTME** ● **Jõesuu asulakoht.** Jõesuu külas, Ärtu talu maal; Jägala jõe paremkaldal, Neeme teest u. 20 m läänes 15 x 30 m suurusel alal. Pinnaleidudena korjati keskaegseid savinõukilde ja loomaluid. AI 6388. II at G. Vedru.
- **Koila asulakoht.** Koila külas, Tammemäe 1. talu maal, u. 300 m põhjapool Vana-

Narva maanteed, Jägala joale viivast külateest idas u. 100 x 20 m suurusel alal. Pinnaleidudena korjati kedral valmistatud savinõude kilde, šlakki, rauaräbu, loomaid. II at algus. AI 6387. G. Vedru.

- KADRINA** **Muike VIII kalme.** Muike külatuumikust u. 400 m lõunasihis. Arvatav kivivarekalme heinamaa (end. põllumaa) servas, vastu mõisaaegset kiviaeda. Prooviaugust saadi erineva põletusega luukilde. AI 6394. Noorem rauaaeg. V. Lang.
- Palmse III kalme.** Palmses, Vahakivi talust 350 m kagus, kaitsealusest kiviikalmest nr. 2671 400 m lõunakagus, nn. Näljakangrute rühmast põhjapoolseim, arvatavalt kiviikirstkalme. V. Lang.
- Palmse IV kalme.** Palmses, Vahakivi talust u. 150 m läänes, heinamaal. Tarandkalme. V. Lang.
- Palmse V kalme.** Palmses, Vahakivi talust u. 400 m lääne-loodes, niiske heinamaa ja kõrgema põllumaa piiril. Kiviikirstkalme. V. Lang.
- KARUSE** **Laulepa asulakoht.** Laulepa mõisahoonetest põhjasihis, põllul. Pinnaleidudena saadud savinõukilde. AM 885. II at esimene pool. M. Mandel ja J. Kastepõld.
- Vagivere asulakoht.** Vagivere külatuumikust kirdesihis, põllul. Pinnaleidudena korjati keraamikat. AM 886. I at teine pool. M. Mandel ja M. Tammet.
- KOSE** **Harmi kalme.** Harmi külas, Tornimäe talust lõunapoolle jääval seljakul maaharimisega lõhutud kalmekoht. Pinnaleidudena korjati käsitsi, s.h. võreornamendiga keraamikat ja tules deformeerunud esemeid. Hilis-viikingiaeg–muinasaja lõpp. AI 6386. A. Kivistik, M. Mandel ja Ü. Tamla.
- Heinassoo sootee.** Kata küla Vanatammi talust u. 1 km lõunaedelas Heinassoos. I at algussajandid. A. Kivistik ja A. Lavi.
- Kadja asulakoht.** Virla (end. Kadja) külatuumikus. II at. A. Kivistik ja M. Mandel.
- Nõrava kalme.** Nõrava küla Kulli t. maal kõrgemal põhja-lõuna suunalisel seljakul, kruusavõtuga lõhutud kiviikalme. Leitud põlenud luid. I at. A. Kivistik ja M. Mandel.
- Virla väikeselohuline kultusekivi.** Virla külatuumikust 350 m kagus, põllul. I at eKr. A. Kivistik.
- KULLAMAA** **Kullamaa asulakoht.** Kullamaa Rohumäest u. km loodes, veehoidla kagukaldal. II at esimene pool eKr. M. Mandel, H. Pauts, J. Kastepõld ja T. Kuldkepp.
- KUUSALU** **Kaberla I asulakoht.** Kaberla külas, põhjapool Vana-Narva maanteed, Allika talu maal u. 50 x 15 m suurusel alal. Pinnaleidudena korjati varakeskaegseid savinõukilde, kivitahk, pronksnaast ja loomaid. AI 6389. G. Vedru.
- Kaberla II asulakoht.** Kaberla külas, põhjapool Vana-Narva maanteed, Keskküla (end. Nõmmiku) talu maal kultuurkihilaik u. 20 x 10 m suurusel alal. Leiti savinõukilde ja šlakki. AI 6390. G. Vedru.
- Kaberla III asulakoht.** Kaberla külas, lõunapool Vana-Narva maanteed, Nõmmiku talu maal. Leiti keskaegseid savinõukilde ja tulekivitükk. AI 6391. G. Vedru.
- Rummu asulakoht.** Rummu külas, Tallinn-Peterburi teest u. 600–700 m põhja pool, Rummu ja Kudasoo külasid ühendava tee servas kultuurkiht 100 x 40 m suurusel alal.

Joon. 1999. aastal avastatud muistised.

Fig. Archaeological sites, discovered in 1999.

Leiti käsitsi ja kedral valmistatud keraamikat. AI 6392. G. Vedru.

- **Vakla Eeriku asulakoht.** Valkla külas, Vana-Narva maanteest põhja pool, Eeriku talu maal,. Pinnaleidudena korjati varakeskaegseid savinõukilde. AI 6391. G. Vedru.

LIHULA ☞ **Võhma maa-alune kalmistu.** Võhma külatuumikust kagu pool, põllul. Prooviaugust saadi 5.–13. saj. esemeid. AM 891. M. Mandel, H. Pauts ja T. Toome.

LÄÄNE-NIGULA ☞ **Kõnnu maa-alune kalmistu.** Kõnnu külatuumikust lõunasihis, põllul. Prooviaugust saadi 5.–13. saj. esemeid. AM 912. M. Mandel, H. Pauts ja T. Toome, S. Heldemaa.

MARTNA ☞ **Oonga maa-alune kalmistu.** Oonga külatuumikust põhjasihis, küla läbiva maantee põhjapoolses servas. Prooviaugust saadi II at alguse esemeid. AM 908. M. Mandel, H. Pauts ja T. Toome.

MUSTJALA △ **Tõrise rauasulatuskoht.** Järise järvest lõunasihis piki 25–30 m samakõrgusjoont rohkesti šlakikuhelikke ja miiliauke. II at algus. J. Peets.

NOARROOTSI # **Nõva püünisaukude süsteem.** Nõva asulast läänes, Nõva jõe idapoolsel kaldal. III–II at eKr M. Mandel.

PÕLVA ● **Paidra-Palo asulakoht.** Paidra külas; Tsolgo-Paidra ja Võru-Räpina teeristist 50 m edelas, Võhandu jõe idakaldal, Paidra-Palo talumaadel. Leiti tulekivi- ja kvartsilaaste ning kedrakeraamikat. TÜ 767. M. Konsa ja A. Vindi.

- **Tsolgo asulakoht.** Tsolgo külas; Pikkjärve idakaldal, Tsolgo-Paidra teest 70 m lõunas. Leiti kedral vormitud keraamikat. TÜ 766. M. Konsa, A. Vindi.

PÖIDE ☪ **Viltina sadamakoht.** Kõiguste poolsaarel, Viltina Rutiränga kalmest u. 50 m põhja- kirde suunas tumeda kultuurkihi ja kõrge fosfaadisaldusega vöönd piki u. 1000 aasta tagust rannajoont. Prooviaukudest saadi pronksesemete katkeid, pronkspannal ning paadineet. Leiud SM. M. Mägi, T. Mägi ja G. Haljak.

- **Viltina Käo-Matsi kalme.** Kõiguste poolsaarel, Viltina muinasaegse sadamakohaga loodekülgelt piirneva kivise kõrgendiku kirdepoolses osas. Prooviaugust saadi 11. saj. relvaid. Leiud SM. M. Mägi, T. Mägi ja G. Haljak.

RAPLA ● **Kalbu asulakoht.** Kalbu külas, Kalbu vanadekodust u. 100 m põhjasihis paikneva Järve talu aiamaal. II at. A. Kivistik ja Ü. Tamla.

- **Koigi asulakoht.** Koigi külatuumikus. II at. A. Kivistik.

- **Ohulepa asulakoht.** Ohulepa külatuumikus, küla läbiva tee idaveeres, idasuunas tõusval seljakul kuni lodumaani. Pinnaleiud AI 6432. II at. A. Kivistik.

- **Ärismaa asulakoht.** Ärismaa külas, Jaani talu aiamaal, taluhoonete all ja talust kuni 100 m lõuna-läänesihis leiurikas muinasaja lõpusajanditest ja keskajast pärit kultuurkiht. A. Kivistik ja Ü. Tamla.

RIDALA ● **Matsu asulakoht.** Matsu külatuumikus. II at. AI 887. M. Mandel ja S. Heldemaa.

RUHNU ● **Ruhnu III asulakoht.** Ruhnu kirikust 700 m kirdes, 12 m samakõrgusjoonel, piki

omaaegset rannajoont u. 50 m pikkune ala Ruhnu-Överkirke teel. Pinnaleidudena korjati kvartsitükke. Hilismesoliitikum. A. Kriiska ekspeditsioon.

- **Ruhnu IV asulakoht.** Ruhnu kirikust 1,2 km kagus, Limost tuletornini viival teel u. 450 m lõik piki omaaegset rannajoont 11–12 m samakõrgusjoonel. Leiti kvartsist, tulekivist ja muudest kivimistest esemeid ja kilde ning narva tüüpi keraamikat. Varaneoliitikum. A. Kriiska ekspeditsioon.
- **Ruhnu V asulakoht.** Ruhnu kirikust 400 m kirdes, Överkirkele suunduval teel paarisaja m lõik 11–13 m samakõrgusjoonel. Hilismesoliitikum. A. Kriiska ekspeditsioon.
- **Ruhnu VI asulakoht.** Ruhnu kirikust 750 m lõunakagus, 50 m lõik Limo-Valgi teel piki 11–13 m samakõrgusjoont. Hilismesoliitikum. A. Kriiska ekspeditsioon.

RÕUGE

- **Hapsu asulakoht.** Hapsu külas; Rõuge-Vastseliina teest 50 m kagus. Kultuurkiht 25 x 55 m suurusel alal sisaldab põlenud kive, loomaluid, sütt ning kesk- ja uusaegset kedrakeraamikat. TÜ 783. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Ihärde asulakoht.** Ihärde külas; Saaluse-Vastseliina ning Kolodsi-Holsta teeristist kirdes. Kultuurkiht u. 30 x 40 m suurusel alal. Leiti kedrakeraamikat. TÜ 816. A. Vindi.
- **Kabuna keraamika leiukoht.** Kabuna külas; Kusma-Roodsi teest 150 m lõunas, Kubija ojast 150 m läänes. Leiti savinõukilde. TÜ 779. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Kaloga linnamägi.** "Jaanimägi" Kaloga külas; Võru-Haanja teest 200 m idas, Küla-järve loodetipust 100 m läänes ning Kaloga Liinamäest 50–60 m kagus. Prooviau-gust saadi käsitsi vormitud keraamikat. TÜ 817. A. Vindi.
- **Kaugu keraamika leiukoht.** Kaugu külas; Rõuge-Sänna teest 200 m lõunas, Kagu-Rõuge tee lääneküljel, Suurõ-Kõrdsi talust 100 m lõunas. Leiti kesk- ja uusaegset kedrakeraamikat. TÜ 791. M. Konsa, M. Roio ja A. Vindi.
- △ **Kaveldi pelgupaik.** "Peeltesaar" Kaveldi külast 1 km edelas, Viitina Vanamõisast 1,5 km ida-kagus, u. 200 x 100 m suurune soosaar. H. Valk.
- **Kikri asulakoht.** Kikri külas; Luutsniku-Vana-Laitsna teest 200 m läänes, Kikri talust 150 m kagus, Kikri järve kirdekaldal. Asulakiht sisaldas põlenud kive, savitihendeid, põlenud luukilde ning käsitsi ja kedral vormitud keraamikat. TÜ 804. E. Leilop ja A. Vindi.
- ▽ **Kuklase külakalmistu.** Kuklase külas; Mäe-Kuklase talust 150 m idakagus, talutee käänukohal, teest u. 10 m edelas kivihunniku ümbruses. H. Valk ja M-A. Remmel.
- ◐ **Kuura kääbas.** Kuura talust u. 450 m loodes, Ruusmäele viivast teest u. 15 m lõuna sihis, metsaservas. Kõrgus u 0,7 m, läbimõõt 11 m. Põhjaküljel piirab kääbast paari-kümne cm sügavune ja u. 70 cm laiune kraav. H. Valk, M-A. Remmel, K. Koppel ja K. Ilves.
- **Laane keraamika leiukoht.** Laane külas; Sänna-Tsooru teest 1 km läänes, Kivestü talumaadel. Leiti savinõukilde. TÜ 798. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Lalli keraamika leiukoht.** Lalli külas; Kasaritsa-Käätso teest 110 m kirdes, Oro talu-maadelt. Leiti savinõukilde. TÜ 780. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Lillimõisa asulakoht.** Lillimõisa külas; Ruusmäe-Kuklase teelt Sarisõ külla suundu-va tee põhjaküljel u. 100 x 40 m suurusel alal. Leiti kedrakeraamikat. TÜ 810. E. Leilop ja A. Vindi.

- ☞ **Listaku Põru külakalmistu.** "Kalmõmägi" Põru ja Listaku külade vahel; Rõuge-Krabi tee lääneküljel, 200 x 120 m teeäärel põlluks haritud seljaku, maantee ja betoonist siloaukude vahel. H. Valk ja M-A. Remmel.
- **Meegomäe keraamika leiukoht.** Meegomäe külas; Võru-Kasaritsa teest 100 m idas, Vähkjärve läänekaldal. Kedrakeraamika. TÜ 784. M. Konsa, A. Vindi.
- ☞ **Meeliku külakalmistu.** "Kalmamägi" Tinüste ja Meeliku küla vahel, Meeliku küla-südamest u. 400 m edelas, kaskede ja segametsaga kõrgel künkal. H. Valk ja E.-M. Toomet.
- ☞ **Mustahamba külakalmistu.** "Kalmemägi" Mustahamba külas; Rõuge-Nursi teest 40 m idas, Tinopiitre talust 50 m lõunas. Kalme asukoht täpsustati 1922. aastal koostatud kihelkonnakirjelduse teate alusel. Leiti põlenud luid. TÜ 786. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Mõsküla asulakoht.** Mõskülas; Mõsküla talust põhja ja loode pool, Võhandu jõest 150 m idas, jõeäärsel seljakul. Kultuurkiht on jälgitav 40 x 70 m suurusel alal ning ulatub ka Mõsküla taluhoonete alla. Leiti kesk- ja uusaegset keraamikat. TÜ 769. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Mäe-Hannustõ asulakoht.** Mäe-Hannustõ külas; Kasaritsa-Rõuge teest 20 m kagusihis, Reimani talu tammist 100 m kirdes, lõunasuunas laskuval kallakul. Prooviaukudest saadi kedrakeraamikat. TÜ 775. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Nogo asulakoht.** Nogo külas; Rõuge-Haanja teest 100 m lõunas, Tindioja põhjakaldal, Janno ja Rebase talude aiamaal. Leiti savinõukilde. TÜ 781. M. Konsa ja A. Vindi.
- ▲ **Nursi Järveotsa kivistikalme.** Nursi külas; Rõuge-Nursi teest 100 m läänes, Järveotsa talust 300 m kagu pool. Leiti põlenud luid. TÜ 788. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Palgi I asulakoht.** Palgi külas; Võru-Luhamaa teest 150 m põhjasihis, Palgi külla viiva tee lääneküljel. Leiti kesk- ja uusaegset keraamikat, põlenud kive, loomaluid ning üksikuid šlakitükke. TÜ 733. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Palgi II asulakoht.** Palgi külas; Võru-Luhamaa teest u. 80 m lõuna pool, Kasaritsa suunduva tee mõlemal küljel. Teest idas paikneb kultuurkiht elektrialajaama ümbruses väikesel neemikul ning piirneb soise alaga. Kultuurkiht on jälgitav u. 80 x 150 m suurusel alal. Prooviaukudest saadi käsitsi ja kedral vormitud keraamikat. TÜ 774. M. Konsa ja A. Vindi.
- ☞ **Palli külakalmistu.** Palli külas; Luutsniku-Rõuge teest 90 m läänes ja Palli külla suunduvast teest 40 m põhjasihis. E. Leilop ja A. Vindi.
- **Palujüri asulakoht.** Palujüri külas; Ruusmäe-Rõuge teest 200 m põhjas, Palujüri järve lõunakaldast 150 m lõunas. Kiht on jälgitav 40 x 40 m suurusel alal. Leiti kesk- ja uusaegset kedrakeraamikat. TÜ 806. E. Leilop, A. Vindi.
- **Pihlaku asulakoht.** Pihlaku külas; Sänna-Tsooru teest 500 m ning Veriojast 100 m lõunas, Vana-Laanõ ja Haava talude vahelisest teest põhja pool, Haava talumaadel. Leiti pronksnaast ja savinõukilde. TÜ 792. M. Konsa, M. Roio ja A. Vindi.
- **Piisi asulakoht.** Piisi külas; Sänna-Laane tee idaküljel, Padusepä talust lõuna ja kagu pool. Asulakiht on jälgitav 100 x 100 m suurusel alal. Leiti kesk- ja uusaegset kedrakeraamikat. TÜ 797. M. Konsa ja A. Vindi.
- ☞ **Pillardi külakalmistu.** "Kalmemägi" Pillardi külas; Stalde talust 500 m läänes, Eesti-Läti piirist 100 m põhjas. E. Leilop ja A. Vindi.

- **Pindi asulakoht.** Pindi külas; Võru-Räpina teest 150 m läänes, Saarõ talust põhja ja kirde pool. 100 x 130 m suuruselt alalt leiti kesk- ja uusaegset kedrakeraamikat. TÜ 768. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Päka asulakoht.** Päka külas; Pulsti-Roosiku tee lääneküljelt, Tilga ja Päka talude vaheliselt alalt. Leiti kesk- ja uusaegset keraamikat. TÜ 799. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Roosiku asulakoht.** Roosiku külas; Sänna-Tsooru teest 200 m lõunas, Lepistu koolimajast 100 m kagus. Kultuurkiht on jälgitav 50 x 100 m suurusel alal. Leiti kedrakeraamikat. TÜ 794. M. Konsa, M. Roio ja A. Vindi.
- **Ruusmäe asulakoht.** Ruusmäe asulas; Ruusmäe-Luutsniku teest 300 m loodes, Ruusmäe järvest 200 m lõunas. Leiti käsitsi valmistatud, sh. riibitud pinnaga keraamikat. TÜ 808. E. Leilop ja A. Vindi.
- **Rõuge keraamika leiukoht.** Rõuge asulas; Ööbikuoru t. 2 majast 150 m lõuna ja kagu pool, Suurjärve ja Liinjärve ühendavast kanalist põhja pool. Leiti kesk- ja uusaegset keraamikat. TÜ 790. M. Konsa, M. Roio ja A. Vindi.
- ✚ **Rõuge vana kirikuaed ja kirikuase.** Rõuge kirikust 100–200 m loodes, endise leerimaja ümbruses ja sellest ida pool mäenõlvakul. H. Valk.
- **Sarisõ asulakoht.** Sarisõ külas; Ruusmäe-Luutsniku tee põhjaküljel, Mäe-Sarisõ talust 40 m loodes. Asulalaigu suurus 80 x 50 m. Leiti kedrakeraamikat. TÜ 807. E. Leilop ja A. Vindi.
- **Sika asulakoht.** Sika külas; Sika 84. talust põhja ja kirde pool, allikakohast 50 m loodes. Leiti kesk- ja uusaegset keraamikat. TÜ 772. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Sormuli asulakoht.** Sormuli külas; Sormuli-Luutsniku tee lõunaküljel, Sormuli taludest 250 m läänes, kagu suunas langeval kallakul. Kultuurkiht on jälgitav 40 x 40 m suurusel alal. Leiti kedrakeraamikat. TÜ 809. E. Leilop ja A. Vindi.
- ☪ **Sormuli külakalmistu.** "Kalmemägi" Sormuli külas; Sormuli-Luutsniku teest 150 m lõunas, Sormuli taludest 200 m kagu pool, Luutsniku oja lõunakaldal. K. Ilves, K. Koppel ja A. Vindi.
- ☪ **Sänna külakalmistu.** Sännä mõisahoonest 200 m läänes, Sänna-Tsooru maantee põhjaküljel asuva kivist mõisarehe lääneotsa läheduses kuni paarikümne meetri raadiusega alal. H. Valk ja M-A. Remmel.
- **Tilgu keraamika leiukoht.** Tilgu külas; Rõuge-Nursi teest 700 m kirdes, küla läänepoolseima talu maadel. Leiti savinõukilde. TÜ 787. M. Konsa ja A. Vindi.
- ☪ **Tinüste ohvriallikas.** Tinüste küla kagunurgas, kümmekond m Roodsiküllal viivast teest põhja pool, selge vee ja vanade puuraketega läte. H. Valk ja E-M. Toomet.
- **Tiri keraamika leiukoht.** Tiri külas; Kuke talu aiamaalt leiti keskaegset kedral vormitud keraamikat. TÜ 770. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Tolga keraamika leiukoht.** Tolga külas; Kasaritsa-Käätso teest 100 m ida poole jäävalt künka nõlvalt. Leiti savinõukilde. TÜ 778. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Toodsi keraamika leiukoht.** Toodsi külas; Rõuge-Haanja teest 300 m lõuna pool, Kõivamäest 100 m loodes. Leiti kedral vormitud keraamikat. TÜ 782. M. Konsa ja A. Vindi.
- **Vana-Saaluse keraamika leiukoht.** Vana-Saaluse külas; Rõuge-Vastseliina tee lõunaküljel, Piusa jõe Tõlija sillast 80 m edelas. Leiti vara-uusaegset kedrakeraamikat.

TÜ 814. A. Vindi.

- **Vakari asulakoht.** Vakari külas; Vakari järvest 100 m idas, tee idaküljel. Leiti kesk- ja uusaegset kedrakeraamikat. TÜ 815. A. Vindi.

URVASTE ● **Vagula asulakoht.** Vagula külas; Võru-Antsla tee lõunaküljel, Kundi talust 50 m loodes, Soe ojast 30 m idas. Leiti savinõukilde. TÜ 796. M. Konsa ja A. Vindi.

VAIVARA ● **Kudruküla II asulakoht.** Narva jõe terrassil, Aiaotsa ja Aasta talude vahele jääval alal. Pinnaleidudena korjati kesk- ja uusaegset keraamikat ja savipiibufragmente. Leiud: NM. A. Kriiska.

- **Kudruküla III asulakoht.** Kudruküla oja vasakkaldal paikneva Kesvamaa ja Narva jõe paremkaldal paikneva Väljamaa talu põllumaal kesk- ja uusaegne asulakoht, millega liitub Narva-Narva-Jõesuu maanteest edelas, Välja talu põllul täheldatud asulakiht ja sealt kogutud pinnaleiud. Leiud: NM. A. Kriiska.

VARBLA ● **Piiu asulakoht.** Piiu küla tuumikus. II at I pool. M. Mandel.

VASTSELIINA ● **Jurgu asulakoht.** Jurgu külas; Loosi–Palometsa tee põhjaküljel. Lukaoro talust 150 m kagus, allika ümbruses. Kultuurkiht sisaldab põlenud kive, loomaluid ning kesk- ja uusaegset kedrakeraamikat. TÜ 771. M. Konsa, A. Vindi.

- ▲ **Preeksa pelgupaik.** “Nakrisaar” Preeksa külas; Preeksa talust 800 m kagus keset sood. H. Valk.

VÕNNU × **Ahunapalu keraamika leiukoht.** Ahunapalu külas; Põldrõugu talust 50 m idas. Kedrakeraamika. TÜ 755. A. Haak, K. Koppel, E. Leilop ja A. Vindi.

Lühendid – Abbreviations

AI – Ajaloo Instituut
– *Institute of History*

NM – Narva Muuseum
– *Museum of Narva*

PäMu – Pärnu Muuseum
– *Museum of Pärnu*

Ta – Tartu Ülikooli Geoloogia Instituut
– *Institute of Geology by the University of Tartu*

TATÜ – Eesti NSV Teaduste Akadeemia Toimetised, 1952–1955;
Ühiskonnateaduste seeria, 1956–1966; Ühiskonnateadused, 1967–1989;
Eesti Teaduste Akadeemia Toimetised. Ühiskonnateadused, 1990–1991;
Humanitaar- ja sotsiaalteadused, 1992–1996. Tallinn.

Tln – Tallinna Tehnikaülikooli Geoloogia Instituut
– *Tallinn Technical University, Institute of Geology*

TM – Tartu Linnamuuseum
– *City Museum of Tartu*

TÜ – Tartu Ülikool
– *University of Tartu*

ViM – Viljandi Muuseum
– *Museum of Viljandi*